

**HVAD ER PRAKSIS NÅR MAN SKAL TAGE
STILLING TIL OM EN BYGNINGSDEL/KOMPONENT
HAR UDTJENT SIN LEVETID ELLER EJ?**

**WORKSHOP 16. JAN. 2023
ERNST JAN DE PLACE HANSEN**

BUILD
AALBORG UNIVERSITY

Dagsorden

1. Velkomst og præsentationsrunde v. Ernst Jan de Place Hansen, BUILD
2. Introduktion til faktormetoden v. Ernst
3. Paneldebat

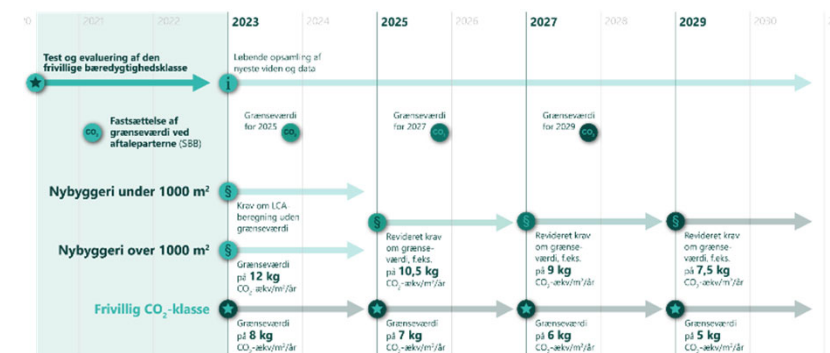
Etablering af grupper og kort pause

4. Drøftelse i grupper og opsamling i plenum
5. Eventuelt

Projektets baggrund og indhold

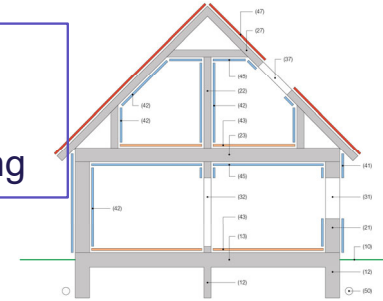
Hvorfor interessere sig for levetider

- Bedre forståelse af, hvorfor noget byggeri bliver stående og eventuelt ombygges, mens andet rives ned
- Bevarelse af bygningsarven, reduktion af CO₂-emissioner og opretholdelse af nationalformuen
- Bedre forståelse af hvad der påvirker levetider: Grundlaget for en *fælles model* for bygningers og bygningsdeles levetider, som *branchen, myndigheder mv. har tillid til*
- Viden om bygningers levetid: Uomgængelig forudsætning for vurdering af miljøbelastning og totaløkonomi (aktualiseret af DGNB og grænseværdi for klimapåvirkning (BR)), herunder klimaforandringernes betydning
- Langsigtet vision:
  - *At sikre kvalitet og robusthed af det byggede miljø for at reducere forbrug af ressourcer og minimere miljømæssige og driftsøkonomiske konsekvenser.*
- Afgørende at:
  - *branchen engagerer sig i projektet; det er ikke forskernes*
  - *opnå viden om reelle levetider*

Projektets arbejdsplaner

Deltagere: BUILD/AAU (projektleder) og DTU
(ultimo 2021- primo/medio 2024)
Finansiering: GI, Realdania, BSF, LBF, egenfinansiering

- **Levetider.dk som vidensportal (AP1)**
  - Forældet teknologi bag levetider.dk
- **Oversættelse mellem forskellige klassifikationssystemer og levetidstabeller (AP2)**
  - Eksisterende levetidstabeller og klassifikationssystemer "snakker" ikke sammen (SfB, DBK, CCS, BIM7AA)
  - Ikke alle klassifikationssystemer følges af en levetidstabel
- **Væsentlige faktorer for den faktiske levetid af bygningsdele (state-of-the-art) (AP3)**
  - Kun få internationale studier inkluderer analyser af
    - årsager og forklaringer på bygningers og bygningsdeles *reelle levetider*
    - hvilke faktorer, der måtte have særlig betydning for levetiden
- **Levetidsmodel for bygningsdele i klimaskærmen (AP5)**
- **Udviklingsaktiviteter med branchen (AP6)**
- **Internationalt samarbejde (AP7)**
  - levetider.dk bygger på ISO 15686 Service life planning, som bygger på et deterministisk princip. Udviklingen går mod at anvende probabilistiske metoder
- **Projektledelse (AP0)**

W080 – Prediction of Service Life of Building Materials and Components

Brancheinddragelse

- Ønske om et brancheinddragende engagement, dvs. en aktiv deltagelse, der sikrer en succesfuld fremdrift og et fælles ejerskab
- En *følgegruppe* med deltagelse af en bred kreds af personer, der repræsenterer byggeriets professionelle parter og videnformidlere er etableret
  - Interesserede bedes kontakte deplace@build.aau.dk
- Der afholdes en række *workshops*, indtil videre er planlagt
  - 5. oktober om klassifikationssystemer – afholdt (kobling til AP2)
  - 1. november om ikke-teknisk levetid – afholdt (kobling til AP3 og AP5)
  - 16. januar: Hvad er praksis når man skal tage stilling til, om en bygningsdel/komponent har udtjent sin levetid (kobling til AP3 og AP5)

Præsentationsrunde

2. INTRODUKTION TIL FAKTORMETODEN TIL FASTLÆGGELSE AF TEKNISK LEVETID

BUILD
AALBORG UNIVERSITET

Levetidsfaktorer, ISO 15686 (teknisk levetid)

- ISO 15686 Service life planning:

$$\mathbf{ESL = RSL \times A \times B \times C \times D \times E \times F \times G}$$

Hvor:

ESL: Forventet levetid

RSL: Reference levetid

A: Materialekvalitet

B: Udformning og design

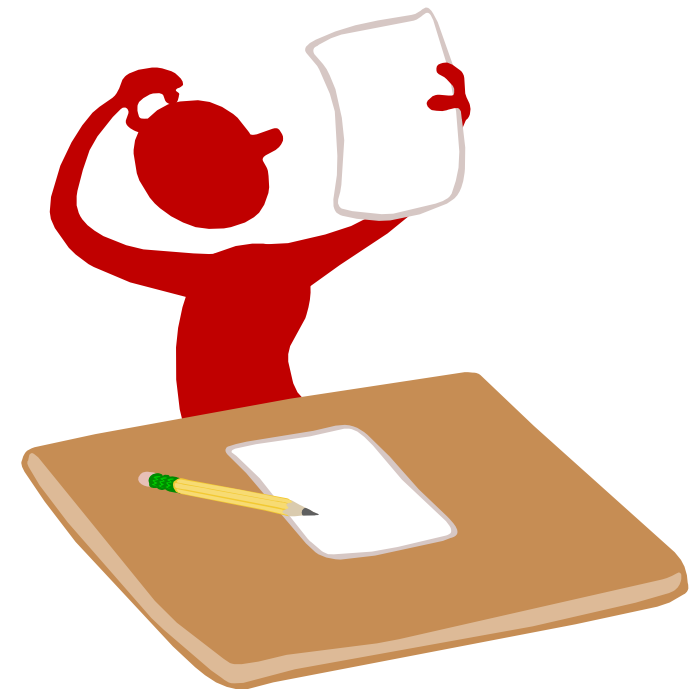
C: Udførelse

D: Påvirkninger indendørs

E: Påvirkninger udendørs

F: Brugsforhold

G: Vedligehold

Faktorer

Faktorer knyttet til den iboende kvalitet	A	Kvalitet af materiale/komponent	Fremstilling, opbevaring, transport
	B	Udformning/Design	Indbygning, konstruktiv beskyttelse
	C	Arbejdsudførelse	Kvalitet af arbejde på byggeplads, klimatiske forhold
Faktorer knyttet til eksponering til omgivelserne	D	Påvirkninger indendørs	Ventilation, kondensation
	E	Påvirkninger udendørs	Højde af bygning, mikroklima, forurening
Faktorer knyttet til påvirkninger som følge af den aktuelle brug	F	Brugsforhold	Mekanisk påvirkning, slid
	G	Vedligehold	Kvalitet og frekvens af vedligehold

Levetid/udskiftelighed

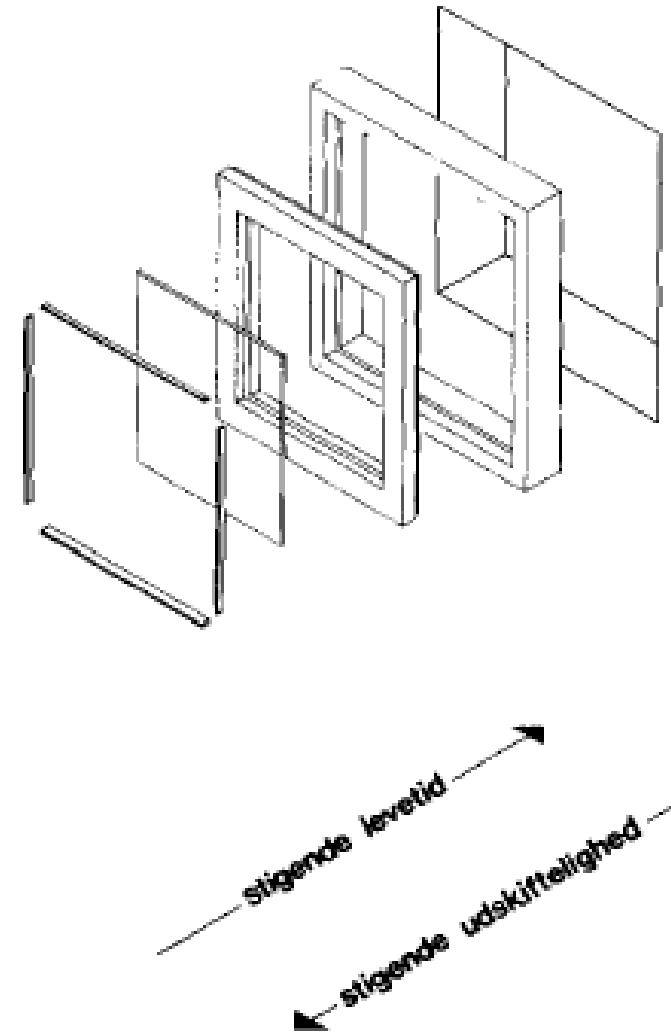
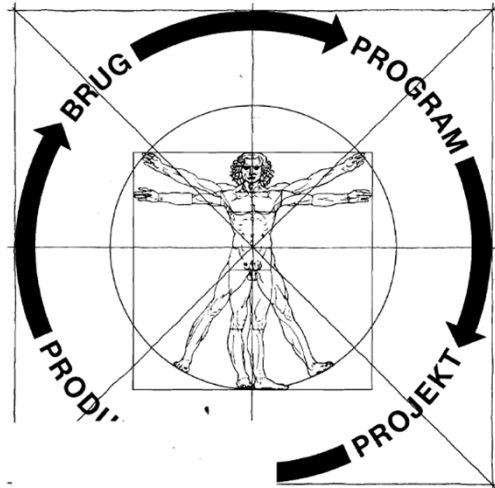
BUR

Byggeriets Udviklingsråd
København, oktober 1985

rapport

ISBN 87-503-5736-0
ISSN 0108-2116

*Planlægning af
driftsvenligt byggeri*
- en anvisning

3. Paneldebat

Hvad er praksis når man skal tage stilling til om en bygningsdel/komponent har udtjent sin levetid eller ej?

- Paneldeltagere præsenterer sig
  - Kristian Kongstad, DEAS
  - Peter Leth-Nissen, KAB
  - Helle Lohmann Rasmussen, Dansk Facilities Management

3. Paneldebat

Hvad er praksis når man skal tage stilling til om en bygningsdel/komponent har udtjent sin levetid eller ej?

Paneldebat med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan indgår tilstandsvurdering i jeres drift af bygninger?
  - Har I en systematik for tilstandsvurdering og vedligehold?
  - Hvilke bygningsdele har I fokus på?
- I hvor høj grad planlægger og gennemfører I vedligehold med det formål at forlænge levetiden?
  - Fylder levetidsforlængelse mere i jeres arbejde end for 2-5-10 år siden?
  - I hvor høj grad lykkes det at forlænge levetiden?
  - Hvordan oplever I at jeres samarbejdspartnere håndterer levetid?
  - Indgår klimaforandringer som en faktor i planlægningen?
- Hvordan afgør I, om levetiden er opbrugt og bygningsdelen/komponenten skal udskiftes? Og i hvor høj grad er det i praksis den tekniske levetid, der er styrende for udskiftningen?

4. Drøftelse – runde 1

- Skal der mere fokus på levetidsforlængelse ved drift/vedligehold end det praktiseres i dag?
- Hvordan når vi dertil?
- Hvad har I brug for? Lovgivning? Værktøjer? ...

4. Drøftelse – runde 2

- Er bygningsdele tilstrækkeligt vedligeholdelsesegnede i dag?
- Skal der mere fokus på at udvikle bygningsdele, der er lette at vedligeholde og genbruge?
- Hvordan når vi dertil? Hvad har I brug for?

4. Drøftelse – runde 3

- Hvordan afgør I i praksis, om levetiden er opbrugt og bygningsdelen/komponenten skal udskiftes?
- Mangler I viden for at kunne afgøre det? Og hvilken form for viden?

5. Eventuelt

- Spørgsmål til at evaluere dagens workshop udsendes på mail
- Ideer til nye emner for workshops er velkomne
  - deplace@build.aau.dk
- TAK FOR I DAG!

